

Довідка

за результатами опитування в рамках проведення I етапу регіонального моніторингового дослідження «Впровадження Української Хартії вільної людини педагогами області в освітній процес»

Відповідно до рішення Тернопільської обласної ради від 23.12.2020 року № 34 «Про обласну програму впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021– 2024 роки» №1.5 переліку заходів програми частини шостої «Напрями діяльності та заходи програми» та наказу №61-ОД ТОКІППО від 29.09.2023 року «Про реалізацію напрямів діяльності та заходів обласної програми впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021–2024 роки», проводилося регіональне моніторингове дослідження «Впровадження УХВЛ педагогами області в освітній процес» в середовищі позашкільних закладів освіти Тернопільської області в дистанційному режимі серед керівників закладів позашкільної освіти.

Метою дослідження було отримання інформації щодо ефективності впровадження Програми Української Хартії вільної людини в позашкільних закладах освіти Тернопільської області на 2021–2024 роки.

Анкетування здійснювалося відповідно до вибірки методом он-лайн опитування керівників гуртків закладів позашкільної освіти Тернопільської області, в яких впроваджували Українську Хартію вільної людини .

Опитано 61 керівника гуртків закладів позашкільної освіти, з них 68,9% проживає у місті, 8,2 % - у селищі міського типу і 23% - у селі.

Серед всіх опитаних керівників віком 30-40 років було 39,3%, 50-60 років – 34,4%, віком 60 років і старше 11,5% , 25-30 років – 9,8%, до 25 років 4,9%.

54,1% опитаних мають педагогічного стажу понад 20 років. До 20 років стажу мають 19,7% опитаних, у 9,8% - стаж до 3 років. 8,2% опитаних вказують свій стаж до 10 років і 8,2% до 5 років.

50,8% опитаних керують гуртками художньо – естетичного напрямку, 26,2 % науково – технічними гуртками, 18% туристично-краєзнавчими, ще 14,8% ведуть еколого-натуралістичні гуртки. З гуртками фізкультурно-спортивного напрямку працює 4,9% респондентів. Така ж кількість веде соціально-реабілітаційні гуртки. І всього 1,6% опитаних працює з гуртками військово-патріотичного спрямування. Ще 4,9% опитаних працюють з іншими гуртками.

У порівнянні з довоєнним часом кількість вихованців/учнів/слухачів гуртків залишилася без змін – так вважають 38 (62,3%) опитаних, зменшилася – 16 (26,2%), збільшилася – 7 (11,5%).

62,3% опитаних вважає проблему несистемного підходу формування духовних і моральних цінностей підлітків, які відповідають українській ідентичності актуальною, 29,5% важко відповісти. І тільки 8,2% керівників гуртків дали відповідь «ні».

За останні три роки, опитані нами керівники гуртків створювали розробки направлені на формування духовних і моральних цінностей підлітків, а саме...

Посібник – 2 (3,3%), програму – 6 (9,8%), методичні рекомендації – 11 (18%), інше – 46 (75,4%).

У позашкільних закладах освіти в яких працюють опитані нами працівники проводиться просвітницька робота щодо формування духовних і моральних цінностей підлітків, які відповідають українській ідентичності. Про це нам пишуть 95,1% керівників гуртків. 4,9% повідомляють що така робота не проводиться.

На запитання «Який відсоток часу у впровадженні Вами програмі гуртка передбачає елементи формування духовних і моральних цінностей підлітків, які відповідають українській ідентичності?» ми отримали такі відповіді:

0% - 4 (6,6%)

25% - 16 (26,2%)

50% - 19 (31,1%)

75% - 19 (31,1%)

100%- 3 (4,9%)

На запитання про найбільш важливі цінності 53 (86,9%) опитаних керівників гуртків назвали цінність - бути вільною людиною, 52 (85,2%) - бути українцем, бути активним громадянином - 42 (68,9%), любити – 41 (67,2%), бути успішною державою -39 (63,9%), бути господарем – 37 (60,7%).

Щодо протидії яким анти цінностям серед вихованців вашого закладу, проводиться профілактична, просвітницька робота? На це запитання більше половини опитаних на першому місці поставили «жорстокість». Також

називали такі анти цінності як «підлість», «брехливість», «безвідповідальність»,

Щодо форм роботи з батьками, які використовують у своїй педагогічній практиці опитані називають: активізація батьків до громадської діяльності – (50,8%), допомога батьків у забезпеченні належного рівня матеріально-технічної бази - (50,8%), залучення батьків до діяльності батьківського комітету – (49,2%), залучення батьків до створення освітнього простору закладу позашкільної освіти – (42,6%), інше – (31,1%).

Серед методичної літератури яку використовують додатково для формування готовності підлітків до самоусвідомлення української ідентичності, респонденти називають:

- Українська Хартія вільної людини.
- Національно-культурна ідентичність підлітка: методика виховання : методичні рекомендації / [К.О. Журба, І.Д. Бех, О.М. Докукіна, С.В. Федоренко, І.М. Шкільна]. – Київ, 2019. – 120 стор.;
- Формування національної ідентичності української молоді в умовах російсько-української війни. Світлана Бойко - Київ, 2022;
- Науково-методичний посібник "Формування у підлітків національно-культурної ідентичності у загальноосвітніх навчальних закладах";
- Інтернет ресурси, інше.

З текстом Української Хартії вільної людини ознайомлені 85,2% опитаних, 14,8% -ні.

Лише 59,6 % тих хто ознайомлений із текстом Української Хартії вільної людини готові вести гурток, чи запровадити декілька занять формування духовних і моральних цінностей української ідентичності в учнів, поєднаних смислами Української Хартії вільної людини.

Серед ресурсів необхідних для покращення якості формування духовних і моральних цінностей української ідентичності для занять гуртка, відповідно до смислів Української Хартії вільної людини, керівники гуртків називають: покращення матеріально-технічної бази, більше методичної літератури, належна оплата праці і Перемога України.